

การดื่มสุราแบบอันตรายกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวไทย: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง กลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมแบบจับคู่

รองชัย คงสกนธิ พบ., นบ., วทม. *

นฤมล โพธิ์แจ่ม นบ., ศบ., รบบ., ศม., นน. **

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการดื่มสุราแบบอันตรายกับการเกิดความรุนแรง
ในครอบครัวไทย

วิธีการศึกษา ใช้ระเบียบวิธี Matching case-control study กลุ่มตัวอย่างคือ ครอบครัว
ที่มีความรุนแรง 100 ครอบครัวเปรียบเทียบกับครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรง 100 ครอบครัว

ผลการศึกษา พบร้า ครอบครัวที่มีความรุนแรงมีการดื่มสุราแบบอันตราย คิดเป็นร้อยละ 83
ส่วนครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรง มีการดื่มสุราแบบอันตรายร้อยละ 56 เมื่อวิเคราะห์
ความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มสุราแบบอันตรายกับความรุนแรงในครอบครัว ได้ ODD Ratio
เท่ากับ 3.84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<0.001$

สรุป การศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนของการดื่มสุราแบบอันตราย
เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความรุนแรงในครอบครัวไทย โดยมีอัตราเสี่ยงสัมพันธ์
เป็น 3.84 เท่า เมื่อเทียบกับครอบครัวที่ไม่ได้ดื่มสุรา

คำสำคัญ การดื่มสุราแบบอันตราย, ความรุนแรงในครอบครัว, สังคมไทย, ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมแบบจับคู่

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2550; 52(3): 291-300

* ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
กรุงเทพฯ 10320

** ภาควิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเชียงใหม่ ปทุมธานี 10200

Alcohol abuse and Domestic violence in Thailand : Matching case-control study.

Ronnachai Kongsakon, M.D.,LL.B., M.Sc. *

Narumon Pocham, LL.B., B.A., B.P.A., M.A., LL.M. **

Abstract

Objective: To study alcohol abuse associated with domestic violence in Thai population.

Methods: Study design was the matching case-control study. The participants of this study was 100 of domestic violence families compare with 100 of no domestic violence families.

Results: Domestic violence families had alcohol abuse as 83 %, while families without domestic violence had alcohol abuse as 56%. Association of alcohol abuse and domestic violence found Odd Ratio was 3.84, alcohol abuse was significantly associated with domestic violence. (p -value < 0.001)

Conclusion: Results of the study revealed that alcohol abuse is a factor associated with domestic violence in Thai society. The proportion of families with alcohol abuse has opportunity to occur domestic violence more than families do not use alcohol in 3.84 times.

Keywords: Alcohol abuse, Domestic violence, Thai society, matching case-control study.

J Psychiatr Assoc Thailand 2007; 52(3): 291-300

* Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University.
Bangkok, 10400.

** Faculty of Law, Eastern Asia University. Pathumthani, 10200.

บทนำ

ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น และชำรุดอยู่ในสังคมไทยและสังคมอื่นมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็น ความรุนแรงต่อคู่สมรส (Spousal Abuse) ต่อเด็ก (Child Abuse) หรือต่อผู้ชราแม่ผู้สูงอายุ (Elderly Abuse)¹ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวหลักหลายรูปแบบดังกล่าวได้ถูกปิดบังซ่อนเร้นและทำให้เชื่อว่า เป็นเรื่องปกติโดยที่หลายคนมองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้น เป็นเพียงเรื่องของคนที่อยู่บ้านเดียวกันที่ต้องมีกระบวนการทั้งกันบ้างเหมือนลินกันพื้น หรือเป็นเพียง การแสดงออกซึ่งความรักของพ่อแม่ที่มีต่อบุตรหลาน ตามคำพูดที่ว่ารักวัวให้ผู้กรากลูกให้ตี

จากการรวบรวมข้อมูลการทำงานให้ความช่วยเหลือ ครอบครัวของมูลนิธิเพื่อนหญิง² โดยศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี ที่ได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้มารับบริการ ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2544 พบผู้มาขอคำปรึกษา รวมทั้งสิ้น 869 ราย โดยพบผู้ที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจำนวน 501 ราย ซึ่งลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ภรรยาฟ้องหย่าสามีปัญหาชีวิต ในครอบครัว ปัญหาชายไม่อุปการะเลี้ยงดูบุตร สามีทำร้ายร่างกาย และปัญหาอื่นๆ สรุปได้ว่า ผู้มาขอความช่วยเหลือส่วนใหญ่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวระหว่างสามีและภรรยา สภาพความรุนแรง ในครอบครัวไม่ได้มีเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น การรวบรวมข้อมูลในต่างประเทศที่ได้ประเมินสภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงโดยแสดงให้เห็นว่าในระยะเวลาหนึ่งของชีวิตผู้หญิงถูกสามีหรือคู่รักกระทำการความรุนแรงโดยเฉพาะทำร้ายร่างกาย กล่าวคือ ข้อมูลจากการสำรวจการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงประเทศไทยในกลุ่มเชิงแบ่งพิกัด 8 ประเทศ³ พบว่าผู้หญิงถูกกระทำการรุนแรงร้อยละ 8-67 ในกลุ่มนี้ประเทศไทยป้าปันวินิจฉัยรุนแรงร้อยละ 67 จากการสำรวจความรุนแรงมากที่สุดถึงร้อยละ 67 จากการสำรวจข้อมูลในประเทศไทยปี 3 ประเทศ พบว่าประเทศไทยอังกฤษ

มีการกระทำการรุนแรงมากที่สุดถึงร้อยละ 30 ประเทศในกลุ่มอเมริกา 5 ประเทศมีสถิติที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 22-29 โดยประเทศแคนาดา มีการใช้ความรุนแรงมากที่สุดร้อยละ 29⁴

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และระดับปัญหาก็ทวีความรุนแรงมากขึ้นตามระยะเวลา สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาโดยเฉพาะปัญหาสุขภาพกายและด้านสภาวะจิตใจที่มีผลกระทบทำให้ผู้ถูกกระทำซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรีตกอยู่ในภาวะหวาดกลัว ไม่สามารถพึงพาตนเองได้ชั่วคราว หรือระวังกระวยอย่างรุนแรง ทำให้เกิดภัยการณ์แยกตัวและถอนหายใจจากสังคม

ฉะนั้นการร่วมกันคลี่ล้ายและเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างเร่งด่วน ที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน ทั้งนี้ในลำดับแรกสำหรับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษา ทบทวนว่ามีการอธิบายหรือการสร้างองค์ความรู้ในการอธิบายปรากฏการณ์ของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในสังคมว่าอย่างไรบ้าง

ในการศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความรุนแรงในคู่สมรส พบว่า การดีมสุราหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัว⁵ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยในต่างประเทศก็พบว่า สามีที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการทำร้ายภรรยาร้อยละ 19.2 ซึ่งเปรียบเทียบกับสามีที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง 3 เท่าตัว หรือร้อยละ 6.8 และประมาณการว่าสามีจะมีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนลงมือทำร้ายร่างกายภรรยามากถึง 1 ใน 4 ของการทำร้ายร่างกายคู่สมรส⁶

องค์การอนามัยโลกระบุว่า การดื่มสุรา ก่อผลกระแทกด้านลบต่อชีวิต อีกทั้งทำให้มีนุชร์อยู่สั้นยิ่งกว่าการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคและการบาดเจ็บมากกว่า 60 ชนิด ในปี 2545 ประชากรโลกด้วยเพาะสาเหตุมาจากการดื่มสุราและเสพติดโดยคิดเป็นร้อยละ 5 ของการตายในประชากรวัย 15-29 ปี หรือจำนวนประชากรประมาณ 1.8 ล้านคน⁷

สถานการณ์การดื่มสุราของคนไทยยังไม่เป็นห่วงพิจารณาจากสถิติปริมาณการดื่มที่เพิ่มขึ้นเกือบทุกแห่งที่เพิ่มขึ้นในปี 652.31 ล้านลิตรในปี 2534 เป็น 1,223.02 ล้านลิตรในปี 2542 ในระยะเวลาอันยาวนานกว่า 10 ปี ในขณะที่อัตราการดื่มเบียร์ของคนไทยเฉลี่ยต่อกันต่อปีเพิ่มจาก 8 ลิตรต่อกันต่อปีในปี 2542 เป็น 16 ลิตรต่อกันต่อปีในปี 2545 ซึ่งเป็นการดื่มที่เพิ่มขึ้นเท่าตัวในระยะเวลาเพียง 3 ยอดคล่องกัน การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่สำรวจในปี 2544 ที่พบว่า ใน 1 ปีมีผู้ดื่มสุราเพิ่มขึ้น 1.6 ล้านคน หรือร้อยละ 2.3 ของประชากร⁸

ดังนั้น แม้สถานการณ์การดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีปริมาณมากขึ้นทุกขณะ ประกอบกับปัญหาความรุนแรงในสังคมโดยเฉพาะความรุนแรงในครอบครัวก็ทว่าความรุนแรงนั้นทุกขณะ โดยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีส่วนกระตุ้นที่สำคัญกับปัญหาความรุนแรงตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่หากมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และข้อมูลในเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่ครอบคลุมและทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มที่ประสบปัญหาเป็นการเฉพาะก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง (Realistic) เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาในลักษณะเฉพาะเจาะจงได้ค่อนข้างจัดจ้าน มีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดื่มสุรา กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ปัญหาการดื่มสุรา กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย
- เพื่อสร้างความตระหนักรู้และรับรู้ว่าถึงประเทศไทยของการดื่มสุรา กับปัญหาสังคมไทย

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเป็นแบบ Matching case-control study

ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่สามารถในครอบครัวกระทำต่อกันแล้ว มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับบาดเจ็บทางกายและหรือทางใจ และหรือทางเพศ

CASE: กลุ่มครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

CONTROL: กลุ่มครอบครัวทั่วไป ที่ไม่มีปัญหารือความรุนแรง

MATCHING: ปัจจัยที่ควบคุมใน 2 กลุ่มที่ทำการศึกษา คือ

เพศ อายุ เศรษฐฐานะ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญ ที่สัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัว ส่วนปัจจัยอื่น นั้นได้มีการพิจารณาว่า เป็นการศึกษาในชุมชนที่มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน ทำให้ปัจจัยอื่นมีการถูกควบคุมให้ใกล้เคียงกัน เช่น ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต จึงไม่ได้นำมาเป็น factor ในกระบวนการควบคุมของการศึกษานี้

การดื่มสุราแบบอันตราย หมายถึง การดื่มสุราปริมาณมาก ข้าวในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จนก่อให้เกิดผลกระทบกับสุขภาพ และปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

ขนาดประชากรที่ทำการการศึกษา

สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง (จำนวนคู่) ในการวิจัยแบบจับคู่ เช่น matched case control

$$N = \frac{[Z_{\alpha} \sqrt{2p} + Z_{\beta} \sqrt{2p - p}]^2}{(p - -p + -)^2}$$

ในเมื่อ $N =$ จำนวนคู่ของตัวอย่างทั้งหมด

$p - + =$ สัดส่วนของจำนวนคู่ที่ Control ไม่มีปัจจัยเสี่ยง แต่ case มี

$p + - =$ สัดส่วนของจำนวนคู่ที่ Control มีปัจจัยเสี่ยง แต่ case ไม่มี

$$p = (p-+ + p+-)/2$$

$$Z_{\alpha} = \text{ค่า } Z \text{ ที่ระดับนัยสำคัญ } \alpha$$

$Z_{\beta} =$ ค่า Z เมื่อกำหนดอำนาจการทดสอบ
เท่ากับ $1 - \beta$

จำนวนขนาดประชากรที่จะทำการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรม ไม่พบมีตัวเลข
ที่มีการศึกษามาก่อนในประเทศไทย ที่จะใช้ใน
การประมาณค่าในสูตร

การสำรวจที่ใกล้เคียงเพื่อนำตัวเลขมา
ประมาณการคือ

การสำรวจเกี่ยวกับอนาคตแม้สวัสดิการ
ในปี 2544 พบร้า เพศชายมีอัตราการดื่มสุรา 1-2 ครั้ง
ต่อสัปดาห์ ถึง 39.3 % และดื่ม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์
สูงถึง 19.7%

การศึกษาของ ดร.กฤตยา อาชวนิจกุลและ
คณะในปี 2542-2544 พบร้า ผู้หญิงที่มีคู่ conjugate สามี
ทำร้ายทางกายหรือทางเพศในช่วงชีวิต ร้อยละ 44

การศึกษาวิจัยในต่างประเทศพบว่า สามีที่
ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการทำร้ายภรรยาร้อยละ 19.2
ซึ่งปริมาณมากกว่าสามีที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ถึง 3 เท่าตัว หรือร้อยละ 6.8 และประมาณการว่า
สามีจะมีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ก่อนลงมือทำร้ายร่างกายภรรยามากถึง 1 ใน 4
ของการทำร้ายร่างกายคู่สมรส

ได้ทำการ Pilot study โดยวิธีการสอบถาม
ข้อมูลจากกลุ่มชุมชนที่จะทำการศึกษา จำนวนหนึ่ง = 14
คู่ครอบครัวได้ค่าที่ประมาณการที่นำໄส่ในตาราง คือ

		กลุ่มครอบครัวไม่มีปัญหาความรุนแรง	
		มีการดื่มเหล้า	ไม่มีการดื่มเหล้า
กลุ่มครอบครัว มีความรุนแรง	มีการดื่มเหล้า	4	4
	ไม่มีการดื่มเหล้า	2	4

โดยกำหนดให้มีระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05

การทดสอบสองทางและมีอำนาจในการทดสอบ
เท่ากับ 90% จะต้องใช้ขนาด

$$1. H_0 : \Pi_{-+} - \Pi_{+-} = 0$$

$$H_a : \Pi_{-+} - \Pi_{+-} \neq 0$$

$$2. p-+ = 4/14 = 0.28$$

$$P+- = 2/14 = 0.14$$

$$3. \text{ อำนาจทดสอบ } = 90\% \quad Z_{0.90} = 1.28$$

ระดับนัยสำคัญ = 5% ทดสอบสองทาง

$$Z_{0.975} = 1.96$$

จากสูตร

$$N = \frac{[Z_{\alpha} \sqrt{2p} + Z_{\beta} \sqrt{2p- p+ - / p}]^2}{(p-+ - p+)^2}$$

$$= \frac{[1.96 \sqrt{2 (0.21)} + 1.28 \sqrt{2 (0.28) (0.14) / 0.21}]}{(0.28 - 0.14)^2}$$

$$= 100$$

ดังนั้น จะต้องทำการศึกษาตัวอย่างจำนวน 100 คู่
คือ ครอบครัวที่มีความรุนแรง 100 คน และ
ไม่มีความรุนแรง ซึ่งมีเพศที่ถูกกระทำ อายุ เศรษฐฐานะ
ที่ใกล้เคียงกันจำนวน 100 คน

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการศึกษา

- ครอบครัวที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัวที่รับทราบจากการสำรวจในชุมชนที่ดูแลโดยคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี 8 ชุมชน (600 ครอบครัว) รวมเป็นจำนวน 100 ตัวอย่าง
- ครอบครัวเปรียบเทียบในชุมชนที่ไม่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว 100 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ผล

ทำการหา Odd ratio (ตารางที่ 1)

Odd ratio = สัดส่วนของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวที่มีการใช้สุรา / สัดส่วนของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวที่ไม่มีการใช้สุรา
 $= (ก/x) / (ค/y)$

ตารางที่ 1 การกำหนด ค่าตัวแปร เพื่อการหาความสัมพันธ์

	ครอบครัวที่มีความรุนแรง	ครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรง
ผู้กระทำดื่มสุรา	ก	ข
ผู้กระทำไม่มีการดื่มสุรา	ค	ง

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในชุมชนที่อยู่ภายใต้การดูแลของคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ซึ่งมีความเป็นอยู่แบบชุมชน例外ด์ จึงมีลักษณะปัจจัยหลายส่วนที่เหมือนกัน เช่นสภาพการใช้ชีวิต ความคิดความเชื่อถือ ประเพณี ที่ใกล้เคียงกัน การวิจัยจึงดำเนินการคัดเลือกด้วยตัวอย่าง ได้ครอบครัวที่มีความรุนแรง 100 ครอบครัว และไม่มีความรุนแรง 100 ครอบครัว โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยทำการควบคุมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจโดยการ Match ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจให้ในแต่ละครอบครัวที่มีความรุนแรง และไม่มีความรุนแรง มีสภาพเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันมากที่สุด (ตารางที่ 2) และ

ได้ทำการทดสอบ ความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างครอบครัวที่มีความรุนแรงกับไม่มีความรุนแรงของปัจจัยระดับฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอายุ พ布ว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ $p > 0.05$ ส่วนปัจจัยอื่นที่ซึ่งอาจเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้น ได้มีข้อสมมุติฐานว่า เป็นการคัดเลือกในชุมชนที่มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน จึงมีสภาพทั่วไปที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่ได้ควบคุมปัจจัยอื่นไว้ในการศึกษาในครั้งนี้ และปัจจัยสำคัญอันหนึ่งคือเรื่องการใช้สารเสพติด นั้น ไม่สามารถใช้การสำรวจสอบถามได้ค่อนข้าง เนื่องจากเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้ผู้ตอบมีความลับากในการให้ความร่วมมือ จึงไม่สามารถจัดมาเป็นปัจจัยควบคุม ซึ่งอาจถือเป็นข้อจำกัดของการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ในครั้งนี้

ตารางที่ 2 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่มีความรุนแรงในครอบครัว 100 ครอบครัว กับกลุ่มไม่มีความรุนแรง ในครอบครัว 100 ครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การศึกษา อายุ กับความรุนแรงในครอบครัว

ลักษณะส่วนบุคคล	ความรุนแรงในครอบครัว		p-value
	มี (100)	ไม่มี (100)	
รายได้ต่อเดือน n (%)			
ไม่มีรายได้	31 (31.0)	34 (34.0)	0.989
น้อยกว่า 1,000 บาท	2 (2.0)	2 (2.0)	
1,001 - 5,000 บาท	26 (26.0)	25 (25.0)	
5,001 - 10,000 บาท	18 (18.0)	18 (18.0)	
10,001 - 15,000 บาท	14 (14.0)	11 (11.0)	
15,000 บาทขึ้นไป	9 (9.0)	10 (10.0)	
ระดับการศึกษา n (%)			
ไม่ได้รับการศึกษา	6 (6.0)	4 (4.0)	0.183
ประถม	57 (57.0)	52 (52.0)	
มัธยม	27 (27.0)	23 (23.0)	
ปวช./ปวส. หรือสูงกว่า	10 (10.0)	21 (21.0)	
ช่วงอายุ n (%)			
<=24 ปี	17 (17.0)	17 (17.0)	0.998
25 - 34 ปี	23 (23.0)	22 (22.0)	
35 - 44 ปี	32 (32.0)	33 (33.0)	
45 - 54 ปี	20 (20.0)	19 (19.0)	
>=55 ปี	8 (8.0)	9 (9.0)	

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวที่ใช้สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการมีความรุนแรงในครอบครัว***

ครอบครัวที่ใช้สุรา/ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ความรุนแรงในครอบครัว		O.R.	95%CI for OR	p-value
	มี (n=100)	ไม่มี (n=100)			
ใช้	83(83.0)	17(17.0)	3.84	1.99-7.38	<0.001
ไม่ได้ใช้	56(56.0)	44(44.0)			

*** ได้ทำการควบคุมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ โดยการ Match ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ให้ในแต่ละครอบครัว ที่มีความรุนแรงและไม่มีความรุนแรงมีสภาพเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบร่วมๆ ครอบครัวที่มีความรุนแรงมีปัญหาการใช้สุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ 83 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 83.0 ส่วนครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรงมีการใช้สุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพียง 56 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 56.0 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความรุนแรงในครอบครัว พบร่วมๆ ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<0.001$ โดยครอบครัวที่ใช้สุรา มีโอกาสที่จะเกิดความรุนแรงในครอบครัว เป็น 3.84 เท่า เมื่อเทียบกับครอบครัวที่ไม่ได้ใช้สุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาผลของการดื่มสุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีต่อความรุนแรงในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครอบครัวที่มีความรุนแรงใน 100 ครอบครัว เปรียบเทียบกับที่ไม่มีความรุนแรง จำนวน 100 ครอบครัว โดยมีการควบคุมตัวแปรที่สำคัญ คือ ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ให้ในแต่ละครอบครัวที่มีความรุนแรงและไม่มีความรุนแรงมีสภาพเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวที่เคยมีการศึกษามาก่อน เช่น บุคลิกภาพส่วนตัว การเลี้ยงดู ประวัติการใช้สารเสพติดไม่สามารถทำการควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วน ด้วยปัญหาของการสำรวจ ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ แต่ปัจจัย 3 ตัวแปรที่ควบคุมก็จัดว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญทำให้สามารถได้ทราบความสัมพันธ์ของตัวแปรการศึกษาในครั้งนี้ได้ในระดับหนึ่ง

ผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความรุนแรงในครอบครัว พบร่วมๆ ครอบครัวที่มีความรุนแรงมีปัญหา

การใช้สุรา คิดเป็นร้อยละ 83 ส่วนครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรงมีการใช้สุราอยู่ 56 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับความรุนแรงในครอบครัว พบร่วมๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<0.001$ โดยครอบครัวที่ใช้สุรามีโอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัวเป็น 3.84 เท่า เมื่อเทียบกับครอบครัวที่ไม่ได้ใช้สุรา

การศึกษาครั้งนี้ ปรากฏชัดเชิงความสัมพันธ์ของการใช้สุรา ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย ดังผลการสำรวจความคิดเห็นของເອແບຄໂພດในปี พ.ศ. 2544 ที่ระบุถึงสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวไทย สาเหตุที่น่าไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวอันดับแรก ร้อยละ 44 คือการเข้าใจผิด หึงหวง แค่เห็นคุยกับผู้ชายกันทุบตี โดยไม่ฟังเหตุผล รองลงมา ร้อยละ 30.4 คือการดื่มสุรา

ประเทศไทยยังมีการศึกษาผลกระทบของสุราต่อสุขภาพในขอบเขตที่ค่อนข้างจำกัดและได้ภาพที่ยังไม่ชัดเจน แต่ได้มีการศึกษาวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าสุราสร้างความเสี่ยงต่อสุขภาพและสวัสดิภาพหลายประการ

ศูนย์วิจัยยาเสพติดแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยศึกษาในพื้นที่ในจังหวัดพนบุรีพบว่า การดื่มสุรามากเกินพอดีมีโอกาสก่อปัญหาทะเลวิวาหร้อยละ 15 ก่อปัญหาสุขภาพร้อยละ 11 และก่ออุบัติเหตุร้อยละ 8 ครอบครัวที่หัวหน้าครอบครัวหรือคู่สมรสดื่มสุราเป็นประจำ พบรัญหาทะเลวิวาหจนกระทั่งถึงขั้นทำร้ายร่างกายร้อยละ 68 ส่วนหนึ่งถึงขั้นหย่าร้าง⁹

ในปี พ.ศ. 2547 มูลนิธิเพื่อนหญิงได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้ดำเนินการโครงการ ดังหลัก : ลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของสุราในฐานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรง

ในครอบครัว” ผลการวิจัยในครั้งนี้น้ำใจกว่า ร้อยละ 70-80 ของกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่ดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีประสบการณ์การใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก โดยการทุบตี ทำร้าย ข่มขืน กระทำชำเราบุคคลในครอบครัวและผู้อื่น นอกจากนั้นยังมีปัญหาการยกพวกตีกัน พูดจาหยาบคาย เกิดอุบัติเหตุ รวมทั้งพฤติกรรมการดื่มเหล้า ยังส่งผลให้เยาวชนเลียนแบบผู้ใหญ่ที่ดื่มเหล้า และเยาวชนที่เติบโตมาจากการบดครัวที่มีการดื่มเหล้า มักเห็นว่าการดื่มเหล้าเป็นเรื่องปกติ

การศึกษาวิจัยในต่างประเทศ พบว่า สามีที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการทำร้ายภรรยา ร้อยละ 19.2 ซึ่งมีปริมาณมากกว่าสามีที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง 3 เท่าตัว หรือร้อยละ 6.8 และประมาณ การว่าสามีจะมีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนลงมือทำร้ายร่างกายภรรยามากถึง 1 ใน 4 ของการทำร้ายร่างกายคู่สมรส 10

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาด้านปัจจัยเรื่อง สุรากับความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีความรุนแรง 100 ครอบครัว เปรียบเทียบกับที่ไม่มีความรุนแรง 100 ครอบครัว พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างชัดเจน ครอบครัวที่มีความรุนแรงมีปัญหาการใช้สุราเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 83 ส่วนที่ไม่มีความรุนแรงมีการใช้สุรา ร้อยละ 56 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับความรุนแรงในครอบครัว พบร่วม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ โดยครอบครัวที่ใช้สุรา มีโอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัวเป็น 3.84 เท่า เมื่อเทียบกับครอบครัวที่ไม่ได้ใช้สุรา

จากการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนของการใช้สุราที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความรุนแรงในครอบครัวไทย ก่อให้เกิดผลดังนี้คือ

- สามารถนำผลการศึกษานี้ไปเผยแพร่ ทำให้ประชาชนตระหนักรู้และเข้าใจถึงโทษของการดื่มสุรา ที่ส่งผลกระทบให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว
- ช่วยในการรณรงค์ในการทำให้ลดการดื่มสุราขันส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว
- รณรงค์ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สร้างความรักและความเข้าใจในครอบครัว
- ส่งเสริมสุขภาพและสนับสนุนให้สังคม มีความสงบสุข
- กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา และปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- รณชัย คงสนธ์. 100 (ร้อย) เรื่อง รัก...รุนแรง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบุคคล, 2547.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง. รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและมูลนิธิผู้หญิง, 2546.
- โชติมา กาญจนกุล. ความรุนแรงในครอบครัว: การศึกษาการทำร้ายร่างกายภรรยา. บริษัทฯ นินพนธ์อุช្សีบันทิด สาขาวัฒนศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิจิตรประสาณมิตร, 2540.
- วิลาสินี พนานครทรัพย์. ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่: เสียงของผู้หญิง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยศาสตร์, 2545.
- Bookwala J, Frieze IH, Smith C, Ryan K. Predictors of dating violence : a multivariate analysis. Violence Vict 1992; 7:297-311.
- Gustafson R. Alcohol and aggression: a replication study controlling for potential confounding variables. Aggressive Behav 1992; 18:21-8.

7. ยงยุทธ ขาวรุ่ม . นโยบายและมาตรการควบคุมปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.
<http://www.stopdrink.com/data/do> 2004.
8. วีระศักดิ์ จงสุวัฒน์วงศ์และนิศาณต์ สำอางศรี.
การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. เอกสารเผยแพร่, 2544.
9. บุญเสริม หุตระแพทัย และกิตติวิภา สุวรรณรัตน์.
ผลกระทบของสุราในสุานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. รายงานการวิจัยฝ่ายศูนย์พิทักษ์สิทธิ์มนติเพื่อนหนูงิ้ง 2546; 2.
10. White HR, Loeber R, Stouthamer LM, et al.
Developmental association between substance use and violence. *Developmental Psychopathology* 2002 ; 11: 785 - 803.